

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 40/20
V Lucemburku dne 2. dubna 2020

Rozsudek ve spojených věcech C-715/17, C-718/17 a C-719/17
Komise v. Polsko, Maďarsko a Česká republika

Polsko, Maďarsko a Česká republika tím, že odmítly postupovat v souladu s dočasným mechanismem relokační žadatelů o mezinárodní ochranu, nesplnily povinnosti, které pro ně vyplývaly z unijního práva

Tyto členské státy se nemohou dovolávat ani své odpovědnosti v oblasti udržování veřejného pořádku a ochrany vnitřní bezpečnosti, ani údajné nefunkčnosti relokačního mechanismu, aby se vyhnuly jeho uplatňování

V rozsudku Komise v. Polsko, Maďarsko a Česká republika (Dočasný mechanismus relokační žadatelů o mezinárodní ochranu) (C-715/17, C-718/17 a C-719/17) ze dne 2. dubna 2020 **Soudní dvůr vyhověl žalobám pro nesplnění povinnosti**, které proti těmto třem členským státům **podala Komise a které směřovaly k určení toho, že tyto členské státy tím, že v pravidelných intervalech a alespoň každé tři měsíce, neoznamovaly náležitý počet žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří mohli být rychle přemístěni na jejich území, a v důsledku toho nedodržovaly ani své další povinnosti týkající se relokační, neplnily povinnosti, které pro ně vyplývaly z unijního práva**. Soudní dvůr zaprvé dospěl k závěru, že **všechny tři dotčené členské státy neplnily povinnosti plynoucí z rozhodnutí, které přijala Rada za účelem povinné relokační 120 000 žadatelů o mezinárodní ochranu z Řecka a Itálie do ostatních členských států**¹. Soudní dvůr zadruhé konstatoval, že **Polsko a Česká republika neplnily ani povinnosti, které pro ně vyplývaly z dřívějšího rozhodnutí, jež Rada přijala za účelem dobrovolné relokační 40 000 žadatelů o mezinárodní ochranu z Řecka a Itálie do ostatních členských států Unie**². Maďarsko nebylo opatřeními týkajícími se relokační, která byla stanovena v posledně uvedeném rozhodnutí, vázáno.

Rada přijala výše uvedená rozhodnutí (dále jen „rozhodnutí o relokační“) v září 2015 s ohledem na nouzovou situaci související s příchodem státních příslušníků třetích zemí do Řecka a Itálie. Na základě těchto rozhodnutí³ Polsko v prosinci 2015 oznámilo, že na jeho území může být rychle přemístěno 100 osob. Tyto relokační ovšem neprovedlo a nepřijalo žádný další závazek k relokační. Co se týče Maďarska, tento členský stát na základě rozhodnutí o relokační, kterým byl vázán, nikdy neoznámil počet osob, které mohly být přemístěny na jeho území, a neprovedl žádnou relokační. A konečně Česká republika v únoru a květnu 2016 na základě rozhodnutí o relokační⁴ oznámila počet 50 osob, které mohly být přemístěny na její území. Z Řecka bylo skutečně přemístěno dvanáct osob; Česká republika ale poté již žádný další závazek k relokační nepřijala.

Soudní dvůr v tomto rozsudku nejprve **odmítl argument tří dotčených členských států, že žaloby Komise jsou nepřípustné, jelikož v důsledku uplynutí dob použitelnosti rozhodnutí o relokační, k němuž došlo v případě rozhodnutí 2015/1523 dne 17. září 2017 a v případě rozhodnutí 2015/1601 dne 26. září 2017, již nemohou tvrzené nesplnění povinností napravit**. Soudní dvůr v tomto ohledu připomněl, že pokud Komise navrhne pouze to, aby byla určena existence tvrzeného nesplnění povinností zejména za takových situací, jaké nastaly

¹– Rozhodnutí Rady (EU) 2015/1601 ze dne 22. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka (Úř. věst. 2015, L 248, s. 80). Platnost tohoto rozhodnutí byla posuzována ve spojených věcech [C-643/15](#) a [C-647/15](#), Slovensko a Maďarsko v. Rada; viz rovněž tiskovou zprávu č. [91/17](#).

²– Rozhodnutí Rady (EU) 2015/1523 ze dne 14. září 2015, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka (Úř. věst. 2015, L 239, s. 146).

³– Článek 5 odst. 2 těchto rozhodnutí.

⁴– Článek 5 odst. 2 těchto rozhodnutí.

v posuzovaných věcech, kdy akt unijního práva, jehož porušení je namítáno, definitivně přestal platit po uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku, tj. po 23. srpnu 2017, žaloba pro nesplnění povinnosti je přípustná. **Určení, že došlo k neplnění povinností, má nadto i nadále praktický význam, a to zejména pro stanovení základu odpovědnosti, která může členskému státu v důsledku nesplnění jeho povinností vzniknout vůči ostatním členským státům, Unii nebo jednotlivcům.**

Z hlediska věci samé Polsko a Maďarsko zejména tvrdily, že byly oprávněny neuplatňovat rozhodnutí o relokaci na základě článku 72 SFEU, podle kterého platí, že ustanovení Smlouvy o FEU týkající se prostoru svobody, bezpečnosti a práva, jehož součástí je mimo jiné i azylová politika, se nedotýkají výkonu odpovědnosti členských států za udržování veřejného pořádku a ochranu vnitřní bezpečnosti. V tomto směru Soudní dvůr konstatoval, že článek 72 SFEU je ustanovení obsahující odchylku od všeobecných pravidel unijního práva, a proto musí být vykládán striktně. **Tento článek tedy členským státům nepřiznává pravomoc odchýlit se od ustanovení unijního práva prostým odkazem na zájmy související s udržováním veřejného pořádku a ochranou vnitřní bezpečnosti, ale ukládá jim, aby prokázaly potřebu využít odchylky stanovené v tomto článku za účelem výkonu své odpovědnosti v těchto oblastech.**

Soudní dvůr v této souvislosti uvedl, že podle rozhodnutí o relokaci **měl být během celého řízení o relokaci až do provedení přesunu žadatele o mezinárodní ochranu brán ohled na národní bezpečnost a veřejný pořádek.** Soudní dvůr měl v tomto ohledu za to, že příslušným orgánům členských států relokace musí být při zjišťování toho, zda existují přiměřené důvody považovat státního příslušníka třetí země, který má být přemístěn, za hrozbu pro jejich národní bezpečnost nebo veřejný pořádek, přiznán široký prostor pro uvážení. V tomto směru Soudní dvůr poukázal na to, že výraz „hrozba pro [...] národní bezpečnost nebo veřejný pořádek“ ve smyslu rozhodnutí o relokaci⁵ musí být vykládán tak, že pod něj spadá jak skutečné, tak potenciální ohrožení národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku. Soudní dvůr nicméně uvedl, že chtějí-li se uvedené orgány dovolávat výše zmíněných důvodů, **musí po individuálním posouzení jednotlivých případů odkázat na shodující se, objektivní a přesné skutečnosti, na jejichž základě lze mít podezření, že dotyčný žadatel představuje skutečnou nebo potenciální hrozbu.** V důsledku toho rozhodl, **že mechanismus upravený v těchto ustanoveních bránil tomu, aby se členský stát v rámci řízení o relokaci pouze v zájmu generální prevence a bez prokázání přímé souvislosti s určitým případem kategoricky dovolával článku 72 SFEU jako důvodu pro pozastavení, či dokonce ukončení plnění povinností, které pro něj vyplývaly z rozhodnutí o relokaci.**

Soudní dvůr následně rozhodoval o žalobním důvodu uplatněném Českou republikou, který vycházel z nefunkčnosti dotčeného relokačního mechanismu, a uvedl, že nelze připustit, aby členský stát mohl vycházet ze svého jednostranného posouzení údajné neúčinnosti, či dokonce nefunkčnosti relokačního mechanismu stanoveného v uvedených aktech, aby se vyhnul všem povinnostem týkajícím se relokace, které má podle těchto aktů; v opačném případě by totiž mohlo dojít k ohrožení cíle solidarity, který je s rozhodnutími o relokaci inherentně spjat, a k narušení závazné povahy těchto aktů. Nakonec Soudní dvůr připomněl, že rozhodnutí o relokaci byla pro Českou republiku od okamžiku svého přijetí a po dobu své použitelnosti závazná, a uvedl, že tento členský stát byl povinen plnit povinnosti týkající se relokace stanovené v těchto rozhodnutích bez ohledu na to, že Řecku a Itálii poskytoval jiné druhy podpory.

UPOZORNĚNÍ: Žaloba pro nesplnění povinnosti, směřující proti členskému státu, který nesplnil své povinnosti vyplývající z práva Unie, může být podána Komisí nebo jiným členským státem. Jestliže Soudní dvůr rozhodne, že došlo k nesplnění povinnosti, dotyčný členský stát je povinen vyhovět rozsudku v co nejkratší lhůtě.

Dojde-li Komise k názoru, že členský stát rozsudku nevyhověl, může podat novou žalobu s návrhem na uložení peněžitých sankcí. V případě, že Komisi nebyla sdělena opatření k provedení směrnice, však Soudní dvůr může na návrh Komise uložit sankce již ve stadiu prvního rozsudku.

⁵– Článek 5 odst. 4 a 7 těchto rozhodnutí.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499